

Održiva proizvodnja hrane kao cilj i razvojna prilika Osječko-baranjske županije

Željko Kraljićak, Silva Wendling, Jasna Kraljićak

Osječko-baranjska županija, Osijek, Hrvatska (zeljko.kraljicak@obz.hr)

Uvod

Osječko-baranjska županija smještena je u sjeveroistočnom dijelu Republike Hrvatske u Panonskom prostoru i prostire na površini od 4.152 km². Obuhvaća krajeve oko donjeg toka rijeke Drave prije njezinog utoka u Dunav. Pretežito je ravničarsko područje koje pogoduje razvitku poljoprivrede. Područje Osječko-baranjske županije predstavlja jedno od najintenzivnijih područja poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj, s 212.013 ha poljoprivrednih površina.

Mogućnosti za ekonomski razvitak i poboljšanje uvjeta življenja na području Županije nalaze se prije svega u prirodnim resursima, očuvanom okolišu, relativno nezagađenom tlu, bogatstvu vodotokova, umjerenom klimi što omogućava bogatstvo bilnog i životinjskog svijeta, kako u prirodi (poznate slavonske šume) tako i mogućnostima uzgoja, dobrom zemljopisnom položaju, izgrađenosti infrastrukture i napose u ljudskom potencijalu.

Osnova strateškog razvoja Osječko-baranjske županije najbolje je prikazan kroz viziju po kojoj je „Osječko-baranjska županija regija koja na načelima održivog razvoja, optimalno koristeći svoje razvojne potencijale, jača konkurentnost svog gospodarstva te osigurava razvoj ljudskih resursa i kvalitetno zadovoljavanje javnih potreba”. Navedena vizija utvrđena je u Razvojnoj strategiji Osječko-baranjske županije za razdoblje 2011.-2013. kao temeljnom je planskom dokumentu za održivi društveno-gospodarski razvoj Županije, a utemeljen je na detaljnoj analizi resursa i razvojnih potencijala, primjenom kvantitativnih i kvalitativnih metoda (SWOT), respektirajući konkurentne prednosti Županije.

Za konkretizaciju predložene vizije Županije, Županijska razvojna strategija utvrdila je tri važna strateška cilja jednake važnosti:

1. Održivi razvoj i unaprjeđenje prostora
2. Razvoj konkurentnog gospodarstva
3. Razvoj ljudskih resursa i kvalitetno zadovoljavanje javnih potreba građana

Unutar prethodno navedena tri strateška cilja definirano je 15 prioriteta i 72 mjere.

Opći cilj razvitka naše Županije je regionalni ekonomski razvitak temeljen na ideji održivosti i ekološkoj osviještenosti uz uvažavanje kulturoloških, socioloških i psiholoških posebnosti naše zajednice, a krajnji cilj je stjecanje ekonomske dobrobiti za njeno stanovništvo, osiguranje potrebne razine zaštite prirode i okoliša, te racionalno korištenje prirodnih resursa. Osječko-baranjska županija svoj razvitak uglavnom temelji na samodostatnoj poljoprivredi, i prehrambenoj industriji, ali i obrtu, zanatstvu, prometu, industriji i turizmu.

Tlo

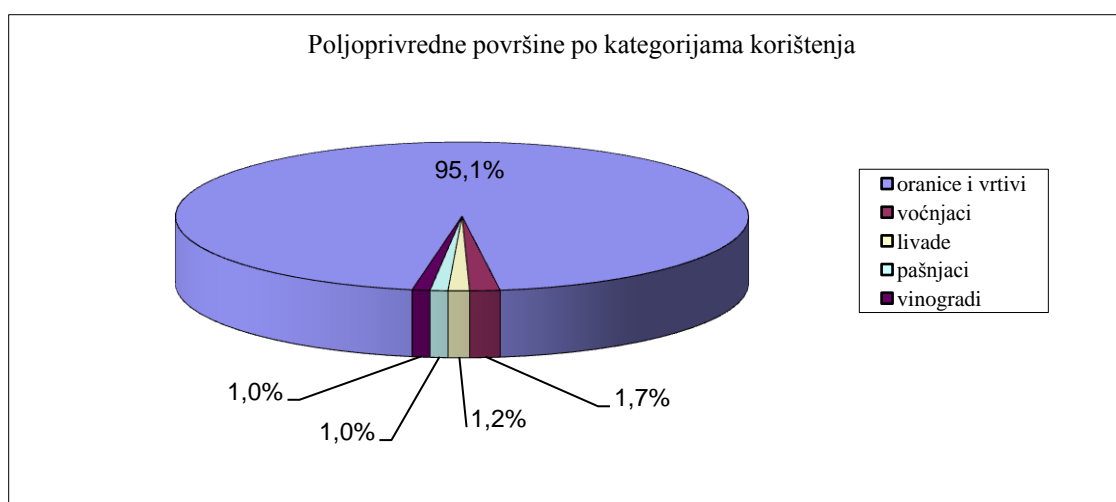
Jedan od prirodnih resursa na kojima Županija temelji svoj razvoj sigurno je tlo. Prema podacima iz objavljenim u statističkom izvješću publikacije „Županija u brojkama“, (prosinac 2008. godine) Republika Hrvatska ima 1.216.000 ha poljoprivrednih površina, a Osječko-baranjska županija 212.013 ha poljoprivrednih površina.

Uvidom u podatke o strukturi poljoprivrednog zemljišta s cjelokupnog područja Osječko-baranjske županije objavljenih u statističkom izvješću (Županija u brojkama, prosinac 2008. godine, str. 24), razvidno je kako je ukupna poljoprivredna površina Osječko-baranjske županije 212.013 hektara

Tablica: Prikaz podataka o površinama poljoprivrednog zemljišta prema vrsti

Vrste poljoprivrednog zemljišta	Prema statističkim podacima	Prema podacima ARKOD-a
Oranica i vrtova	201.705 ha	194.612 ha
Voćnjaka	3.564 ha	4.030 ha
Vinograda	2.083 ha	2.482 ha
Livada	2.641 ha	1.265 ha
Pašnjaka	2.020 ha.	1.961 ha
Staklenici/plastenici		37 ha
Ukupno	212.013	204.387

Od ukupnih poljoprivrednih površina Osječko-baranjske županije najveći udio predstavljaju oranice i vrtovi kojih ima 95,1% , zatim voćnjaci sa 1,7% , livade 1,2% , pašnjaci 1,0% i vinogradi 1,0%.

Grafikon 1.

Prema statističkim podacima od 212.013 hektara poljoprivrednih površina u Osječko-baranjskoj županiji u privatnom vlasništvu nalazi se 141.440 hektara i sastoji se od:

Oranica i vrtova	133.208 ha
Voćnjaka	3.177 ha
Vinograda	675 ha
Livada	2.617 ha
Pašnjaci	1.763 ha.

Tlo je vrlo složen sustav, neprestano se mijenja u prirodnim ciklusima održavajući povoljnu strukturu i oslobađajući hranjive elemente neophodne za život biljaka i mikroorganizama u tlu. Plodnost (produktivnost) označava sposobnost tla da biljkama osigura hraniva i vodu.

Plodnost tla najbolje je definirati vrednovanjem njegovih specifičnih funkcija koje kvantificiraju biljnu produktivnost, ali ujedno i opisuju utjecaj na zdravlje ljudi. Dobro organizirana poljoprivredna proizvodnja na dugi rok povećava ili održava produktivnost i profitabilnost proizvodnje na nacionalnoj razini, čuva ili poboljšava integritet, raznolikost i sustav poljoprivredne proizvodnje kao i okolnih prirodnih ekosustava. Budući da je tlo nezamjenjiv resurs moramo pratiti njegovo stanje kako bi ga očuvali i zatim određenim mjerama povećavali njegovu produktivnost, ali na način da se ne ugrozimo tlo kao samostalno živo i prirodno tijelo.

Tablica: Pogodnosti tala na području Županija

	Klasa pogodnosti	Relativna pogodnost %	Ukupno ha	Bez šumskih površina
Nepogodno	N2	0-20	0	0
	N1	20-40	65.428,71	51.751,91
Pogodno	P3	40-60	130.728,60	86.142,41
	P2	60-80	179.447,89	132.789,62
	P1	80-100	37.855,33	30.772,75
Županija ha			413.460,56	301.456,70

Izvor podataka: Zavod za kemiju, biologiju i fiziku tla Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku

Prioritet Osječko-baranjske županije, kada je tlo u pitanju, uspostava je informacijskog sustava zaštite tla, inventarizacija podataka o tlu i zemljištu, određivanje najkvalitetnijih zemljišta za poljoprivrednu namjenu te zaštita tla i očuvanje hranidbenih vrijednosti uvažavajući načela održivog gospodarenja i zaštite tla.

Racionalna, ekonomski isplativa primarna organska proizvodnja podrazumijeva primjenu gnojiva u količinama koje odgovaraju potrebama i stanju biljaka (usjeva, povrća, nasada), plodnosti tla, profitabilnosti rada i uloženi sredstava te istovremeno vodi računa o vremenskim uvjetima, okolišu i mogućem prinosu.

Projekt Osječko-baranjske županije „Kontrola plodnosti tla na poljoprivrednim gospodarstvima“ provodi se od 2003. god. do danas. Svake godine se na terenu uz pomoć GPS uzme i u laboratorijima analizira oko 3000 uzoraka iz 30-ak općina i gradova.

Pod analizom tla podrazumijevaju se postupci uzimanja uzoraka tla, laboratorijska analiza uzoraka i interpretacija rezultata. U užem smislu analiza tla je skup više različitih kemijskih postupaka kojima se utvrđuje, kako razina hranjivih elemenata u uzorku tla, tako i njegova kemijsko-fizikalno-biološka svojstva značajna za ishranu bilja. Stoga rezultati analize tla omogućuju procjenu vrste i doze gnojiva za nadoknadu pojedinog hranjivog elementa u tlu, obzirom na njegovu raspoloživost, stanje i fenofazu usjeva te planirani prinos usjeva.

Uzorkovanjem tla i obradom dobivenih podataka, a za potrebe ratarske i povrtlarske proizvodnje, od 2003. godine do danas ustanovljen je sustav podataka s 27 tisuća rezultata uzorkovanja, temeljem kojeg se može s velikom preciznošću modelom „kriringa“, kao i uz uporabu GIS alata uspostaviti dinamički geoinformacijski sustav upravljanja prirodnim resursima, a i precizno upravljati poljoprivrednom proizvodnjom. Model utvrđivanja pogodnosti tala uz pomoć GIS alata integrira sve agroekološke, tehnološke i zemljišne podataka (pedološke i topografske) u jedinstveni informacijski sustav.

Neposredni korisnici rezultata analize tla i preporuke za gnojidbu usjeva su obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrtnici, zadruge i trgovačka društva s ciljem optimizacije gnojidbe i postizanja visokih i stabilnih prinosa u granicama ekonomičnosti/profitabilnosti, uz smanjivanje ekološkog opterećenja okoliša (posebice podzemnih voda). Baza podataka o stanju plodnosti tla interesantna je i za jedinice lokalne samouprave zbog sagledavanja potencijala poljoprivredne proizvodnje i potrošnje gnojiva, kao i planiranja infrastrukturnih objekata za skladištenje i preradu dobivenih proizvoda. Podaci su neophodni za procjenu vrijednosti zemljišta kod prenamjene, prodaje ili davanja u koncesiju. Također će poslužiti jedinicama lokalne samouprave za kontrolu zakupa poljoprivrednog zemljišta.

Kontrola plodnosti u našoj županiji znanstveno je utemeljena, suvremeno koncipirana, podaci se čuvaju u interpretacijskoj bazi, a rezultati prikazuju u GIS-u na kartama produktivnosti naših poljoprivrednih površina. Ukupno je analizirano do sada više od 27.000 uzoraka tla i izdano isto toliko preporuka za gnojidbu različitih usjeva uz savjete kako otkloniti „faktore minimuma“, popraviti plodnost naših oranica, eliminirati loše efekte kiselosti tla i postići što više prinosa uz visoku kakvoću poljoprivrednih proizvoda

poštujući principe „Dobre poljoprivredne prakse“.

Biološki proces primarne produkcije hrane izuzetno je složen i dinamičan pa se u rješavanju kompleksne problematike gnojidbe može očekivati brz napredak samo uz primjenu kompjutorske tehnologije, korištenjem podataka o svim relevantnim svojstvima tla, modeliranjem raspoloživosti hranjiva i potreba biljaka te bilanciranjem hranjiva ovisno o različitim agroekološkim uvjetima proizvodnje. Kompjutorski model procjene pogodnosti za usjeve, podržan GIS-om, pokazao se brzim i efikasnim uz dovoljnu pouzdanost i sve više naših, poljoprivrednih proizvođača provode analizu svojih poljoprivrednih površina.

Metodologija kontrole plodnosti naše Županije obuhvaća i rješavanje problema kiselih tala. Naime, acidifikacija poljoprivrednih tala Republike Hrvatske veliki je problem, a na području naše Županije je oko 55 % površina kiselog tla, od čega ~20% površina je jako do ekstremno kiselo uz trend daljeg zakiseljavanja, ponajviše na tlima na kojima se prakticira intenzivna poljoprivreda. Niska pH vrijednost dovodi do niza negativnih pojava u tlu, kao što su slabija bioraspoloživost hranjiva, narušavanje strukture tla, pad mikrobiološke aktivnosti tla, itd. uz pad prinosa i njegove kakvoće. Zbog toga se kao obvezna mjera popravke kiselih tala preporuča kalcizacija, ali uz detaljnu kemijsku analizu tla i uvažavanje ostalih mjera popravke (humizacija, fosfatizacija, primjena mikroelemenata i dr.). Vrlo efikasno sredstvo za kalcizaciju je saturacijski mulj ili karbokalk koji proizvodi Osječka šećerana Kandit Premijer, a do nedavno je tretiran kao otpad. Primjenom karbokalka, uz popravku kiselih tala, ujedno se rješava i njegovo ekološki prihvatljivo zbrinjavanje.

Baza podataka o stanju plodnosti tla interesantna je i za jedinice lokalne samouprave zbog sagledavanja potencijala poljoprivredne proizvodnje i potrošnje gnojiva, kao i planiranja infrastrukturnih objekata za skladištenje i preradu dobivenih proizvoda. Podaci su neophodni za procjenu vrijednosti zemljišta kod prenamjene, prodaje ili davanja u koncesiju, te ishodu poticaja od Ministarstva poljoprivrede. Također će poslužiti jedinicama lokalne samouprave za kontrolu zakupa poljoprivrednog zemljišta. Korisnici baze podataka mogu lakše planirati proizvodnju, razinu ulaganja i predvidjeti dobit.

U sufinanciranju uzoraka analiza tla, Osječko-baranjska županija sudjeluje sa 40%, jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine) sa 40% i obiteljska gospodarstva sa 20% od ukupne cijene uzorka. Cijena jednog uzorka iznosi 351,02 kuna, u cijenu je uračunato uzimanje uzoraka na terenu, dostava uzoraka u laboratorij, laboratorijska analiza uzorka tla, interpretacija rezultata i preporuka gnojidbe.

Tablica: Prikaz uzoraka po godinama

GODINA	Broj gradova/općina	Broj uzoraka	Vrijednost projekta (kn)
2003.	12	2.307	450.000,00
2004.	23	2.965	896.319,50
2005.	25	3.290	994.567,00
2006.	27	3.305	999.101,50
2007.	26	3.306	999.403,80
2008.	34	2.985	999.995,00
2009.	35	2.985	999.995,00
2010.	30	2.686	999.871,92
2011.	39	2.846	999.002,92
2012.	39	2.803	999.914,19
UKUPNO		29.478	9.338.170,83

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije

Tablica: Broj upisanih poljoprivrednih gospodarstava.

Kategorije upisanih poljoprivrednih gospodarstava u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava	2009.	2010.	2011.
1. Obiteljska poljoprivredna gospodarstva	15.514	16.232	15.339
2. Obrt	451	509	501
3. Trgovačka društva	296	335	338
4. Zadruge	69	80	82
5. Ostali	31	35	36
Ukupno	16.361	17.191	16.296

Izvor: Ured državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji

Obrada podataka: Upravni odjel za poljoprivredu i gospodarstvo Osječko-baranjske županije

3. Navodnjavanje

Područje Osječko-baranjske županije prema svojim topografskim, pedološkim i klimatskim karakteristikama ima dobre preduvjete za razvoj intenzivne poljoprivrede s osnovnim ciljem proizvodnje kvalitetne i sigurne hrane. Sve izražajnije klimatske promjene, naročito ponavljanje duljih sušnih razdoblja dovele su do činjenica da intenzivne poljoprivredne proizvodnje nema bez navodnjavanja. Plan navodnjavanja Osječko-baranjske županije definirao je smjernice, kriterije i ograničenja za planski razvitak navodnjavanja na području Županije u sadašnjim i budućim uvjetima poljoprivredne proizvodnje i raspoloživih resursa voda.

Osnovnu topografsko-hidrografsku karakteristiku područja Osječko-baranjske županije čini brdski i nizinski dio sliva s nadmorskom visinom područja u granicama između 350 m nm i 85 m nm. Na tom području dominira nekoliko glavnih recipijenata: Vučica, Karašica, Vuka, Bobotski kanal, Barbara, Baranjska Karašica, Jasenovački kanal, Osatina i drugi, a kao osnovni vodotoci ističu se rijeka Drava na sjeveroistočnom te Dunav na istočnom rubu Županije.

Korigiranje prirodnog režima vlaženja umjetnim dodavanjem vode u trenutku podobnom za pravilan razvoj biljke omogućava podizanje dostignutog praga u proizvodnji ratarskih kultura i u godinama koje se mogu okarakterizirati kao sušne. Ovo omogućava i bolje iskorištenje zemljišta uvođenjem druge žetve.

Razlozi za navodnjavanje područja Županije:

- orijentacija tržišnoj ekonomiji i visokoprofitabilnim kulturama uz znatno reduciranje uvoza - promjena strukture sjetve.
- stabilizacija poljoprivredne proizvodnje u sušnim razdobljima.
- osiguranje uvjeta za plansko gospodarenje prostorom Županije na osnovama održivog korištenja tla i voda.
- osiguranje uvjeta za razvitak malog i srednjeg poduzetništva u poljoprivredi na području Županije.

Uvođenje navodnjavanja u širim razmjerima mora biti plansko i usklađeno s gospodarskim aktivnostima područja, razvitkom prerađivačke industrije i infrastrukture.

Navodnjavanje treba pratiti:

- razvoj stočarstva (stajnjak je neophodan za očuvanje plodnosti zemljišta, a s druge strane
- proizvodnja stočne hrane na navodnjavanim površinama je interesantna zbog dobre isplativosti,
- mogućnosti postrne sjetve i drugog).

Razvoj prerađivačke industrije (prehrambene i druge, s kapacitetima usklađenim s vrstom i

količinom biljne i stočarske proizvodnje)

Osiguranje skladišnih kapaciteta i hladnjača.

Ukoliko se uzme u obzir korištenje prostora rezerviranog za zone sanitarne zaštite crpilišta te prostora za zaštićena područja parkova prirode moguće je iskazati da je u sadašnjim uvjetima pogodnost tla za navodnjavanje sljedeća:

Tablica: Sadašnje stanje pogodnosti tla za navodnjavanje uz ograničenja korištenja prostora

Klasa pogodnosti tla	Površina (ha)
P-1 pogodna tla za navodnjavanje	20.912
P-2 umjereno pogodna tla za navodnjavanje	99.366
P-3 ograničeno pogodna tla za navodnjavanje	30.490
UKUPNO POGODNA TLA ZA NAVODNJAVANJE	150.769

Tablica Buduće stanje pogodnosti tla za navodnjavanje uz izmjenu ograničenja korištenja prostora, te primjenu agro i hidrotehničkih mjera poboljšanja kvalitete tla

Klasa pogodnosti tla	Površina (ha)
P-1 pogodna tla za navodnjavanje	157.061
P-2 umjereno pogodna tla za navodnjavanje	66.734
P-3 ograničeno pogodna tla za navodnjavanje	34
UKUPNO POGODNA TLA ZA NAVODNJAVANJE	223.830

Vodu za navodnjavanje na ovom području moguće je uzimati:

1. iz rijeka Drave i Dunava
2. iz brdskih akumulacija
3. iz prirodnih i umjetnih vodotoka područja
4. iz resursa podzemnih voda.

Tablica Bilanca raspoloživih količina vode za navodnjavanje - sadašnje i buduće stanje

Broj	Naziv resursa voda	Sadašnje stanje (m ³ /god)	Buduće stanje (m ³ /god)
1	Rijeke drava i dunav	80.000.000	80.000.000
2	Brdske akumulacije	6.000.000	21.800.000
3	Prirodni i umjetni vodotoci	4.500.000	20.000.000
4	Podzemne vode	65.000.000	102.000.000
	Ukupno	135.500.000	223.800.000

Tablica : Sustavi navodnjavanja na području Osječko-baranjske županije

Naziv SN	Korisnik	Površina ha	Projektna dokumentacije (realizirano ili u tijeku realizacije)
SN Poljoprivredni institut Osijek	Poljoprivredni institut Osijek	205	Idejno rješenje, Glavni i izvedbeni projekt, Zahtjev za ocjenu procjene utjecaja zahvata na okoliš, te izrada izvedbenog projekta i elaborata iskolčenja
SN Puškaš	Belje d.d. Darda-502 ha PZ Bajmak - 351	853	Novelacija Idejnog rješenja, te izrada Idejnog, glavnog i izvedbenog projekta
SN Budimci-Krndija	Hana-Vuka d.o.o. Budimci	600	Novelacija Idejnog rješenja, te izrada Idejnog, glavnog i izvedbenog projekta
SN Baranja	Belje d.d. Darda- 3.500	4.999	Idejni projekt i Studija utjecaja na okoliš, Glavni projekt

	ha drugi korisnici -1.499 ha		Glavni, izvedbeni projekt i tender dokumentacija za izvođenje radova
SN Dalj	Novi agrar d.o.o Osijek i drugi korisnici	3.476	Idejno rješenje i predinvesticijska studija, novelacija Idejnog projekta I.faze 906 ha, Studija izvodljivosti za I.fazu i Elaborat o ocjeni prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu za I.fazu
SN Dravski rit	Belje d.d. Darda i mali korisnici	15.400	Izrada predinvesticijske studije javnog sustava navodnjavanja
SN Mala šuma-Veliki vrt (Kiserdo-Nagykert)	Udruga korisnika	85	Glavni projekt, izvedbeni projekt i elaborat iskolčenja
SN Karašica (3 podustava 1. SN Miholjac-Viljevo, 2. SN Kapelna 3. SN Kitišanci	Vlasnici odnosno posjednici zemljišta u obuhvatu sustava navodnjavanja	1.268 1.198 1.216	Koncepcijskog rješenje s predinvesticijskom studijom izvodljivosti, Idejni projekt, studiju izvodljivosti te elaborat za ocjenu prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu za sva 3 podsustava
SN Baranjsko brdo	Voćarai i vinogradari na Baranjskom brdu	240	Predinvesticijska studija
SN Miholjački Poreč		800	Koncepcijskog rješenje, Studija izvodljivosti, Idejni projekt, Elaborat za ocjenu prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu, Studija izvodljivosti za konačno rješenje
UKUPNO		30.340 ha	

Izgrađeni sustav navodnjavanja na području Županije:

Na području Grad Belišća izgrađen je Sustav navodnjavanja Gat, površina obuhvata sustava navodnjavanja je 500 ha.

2. Na području Općine Koška izgrađen je Sustav navodnjavanja Hana-Koška., površina obuhvata sustava navodnjavanja je 270 ha

4. Tržište

Posjedujući sve potrebne resurse Republika Hrvatska ima mogućnost da proizvodi samodostatnu količinu hrane, međutim pokazatelji uvoza govore suprotno. U 2011. godini uvezeno je ukupno 150.000 tona svježeg i prerađenog voća i svježeg i prerađenog povrća, ukupne vrijednosti skoro za 689 milijuna kuna. Ovu količinu uvezenog Republika Hrvatska mogla bi sama proizvesti na vlastitim poljoprivrednim površinama, za što bi bilo nam potrebno oko 14.000 hektara, stoga ulaganje u vlastitu proizvodnju u sektoru voća i povrća, mora biti prioritet svih.

Uvažavajući sve prirodne potencijale, prisutnost znanstveno-istraživačkih institucija uz korištenje suvremene tehnologije u proizvodnji rano intenzivnih kultura imamo sve mogućnosti da u kratkom vremenskom razdoblju unaprijedimo proizvodnju za samodostatnost proizvodnje za hrvatsko tržište u voću i povrću koje se u značajnoj mjeri uvozi u Republiku Hrvatsku.

U 2011. godini uvezeno je skoro 46.000 tona svježeg voća i prerađevina od voća, ukupne

vrijednosti skoro za 260 milijuna kuna. Ovu količinu uvezenog Republika Hrvatska mogla bi sama proizvesti na površini od ukupno 3.400 ha novih nasada voća i grožđa.

Još porazniji su pokazatelji u proizvodnji povrća, u 2011. godini uvezeno je preko 104.000 tona povrća u svježe, konzerviranom ili smrznutom obliku, a ukupna vrijednost uvezenog je preko 429 milijuna kuna. Povećanje proizvodnje povrća na površini od oko 10.600 hektara, Republika Hrvatska bi proizvodila povrće za svoje potrebe, a sa povećanjem proizvodnosti sigurno bi bilo proizvodnje i za izvoz.

Da bi smo postigli planiranu proizvodnju, posebna pozornost se posvećuje znanstveno istraživačkom pristupu planiranja proizvodnje uz uvažavanje svih pokazatelja koji mogu biti limiti u intenzivnoj proizvodnji.

Tablica Podaci o proizvodnji voća U Osječko-baranjskoj županiji -2008.

KULTURA	Vlasništvo	Rodna stabla	Prinosi po stablu kg	Proizvedeno tona
Trešnje	Ukupno	25.460	23,9	609
	Privatno	25.379	24,0	609
Višnje	Ukupno	98.703	12,4	1.225
	Privatno	85.181	14,2	1.210
Marelice	Ukupno	20.623	20,0	412
	Privatno	20.571	20,0	411
Jabuke	Ukupno	633.609	9,8	6.193
	Privatno	355.460	8,6	3.057
Kruške	Ukupno	113.087	7,7	867
	Privatno	106.791	8,1	865
Šljive	Ukupno	506.537	18,6	9.400
	Privatno	501.494	18,7	9.387
Breskve	Ukupno	69.376	8,8	608
	Privatno	65.476	8,8	576
Orasi	Ukupno	59.414	10,1	600
	Privatno	59.182	10,1	598

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku

U Osječko-baranjskoj županiji od višegodišnjih nasada najviše ima rodni stabla jabuka 633.609. Od tog ukupnog broja u vlasništvu obiteljskih gospodarstva nalazi se rodni stabla 355.460, što predstavlja 56,1%. Prosječan prirod po rodnom stablu je iznosio 9,2 kg. Na drugom mjestu po zastupljenosti su šljive. Rodni stabla šljiva ima ukupno 506.537, a od tog ukupnog broja 501.494 ili 99,0% nalazi se u vlasništvu obiteljskih gospodarstava.

Zaključak

Uvažavajući sve prirodne potencijale, prisutnost znanstveno-istraživačkih institucija uz korištenje suvremene tehnologije u proizvodnji radno intenzivnih kultura imamo sve mogućnosti da u kratkom vremenskom razdoblju unaprijedimo proizvodnju za samodostatnost proizvodnje za hrvatsko tržište u voću i povrću, koje se u značajnoj mjeri uvozi u Republiku Hrvatsku. U realizaciji navedenog Osječko-baranjska županija vidi svoju razvojnu priliku

Da bi smo postigli planiranu proizvodnju uz viši stupanj prerade, nužna je suradnja sa znanstveno-istraživačkim institucija, Centrom izvrsnosti u proizvodnji hrane, te drugim institucijama i gospodarstvom, u kreiranju modela kako proizvoditi dovoljnu količinu hrane, a da ne ugrozimo okoliš.

Prilog: Tablice uvoza

Uvoz povrća u Republici Hrvatskoj u 2010. godini					
Vrsta povrća	Uvezeno kg	Prosječna cijena u kn/kg	Vrijednost u kn	Prinos kg/hektaru	Površina u hektarima
Salata	3.871.173	5,95	23.033.479	10.730	
Krumpir	26.011.493	1,24	32.254.251	27.300	953
Rajčica	8.986.911	5,04	45.294.031	25.250	355
Krastavci	5.969.333	3,11	18.564.625	27.680	216
Crveni luk	13.943.450	1,79	24.958.775	12.240	1.139
Češnjak (bijeli luk)	2.039.807	9,86	20.112.497	5.230	390
Poriluk	224.243	4,00	896.972	23.050	10
Cvjetača i brokula	1.703.855	4,85	8.263.696	14.580	117
Kelj	483.876	3,75	1.814.535	7.280	65
Kupus	3.484.990	1,38	4.809.286	40.500	86
Mrkva	7.396.661	2,76	20.414.784	12.440	595
Celer	483.364	2,93	1.416.256	14.880	33
Cikla	383.832	2,93	1.124.627	15.600	25
Grašak	7.702	3,28	25.263	10.100	1
Grah	181.755	7,58	1.377.703	7.820	23
Mahune	139.509	7,58	1.057.478	7.820	18
Patliđan	700.841	4,38	3.069.638	32.400	22
Paprika	6.426.547	5,11	32.839.655	23.230	277
Špinat	209.624	4,38	918.153	12.960	16
Blitva	286.684	4,38	1.255.675	8.100	11
Komorač	140.228	9,39	1.316.740	16.200	9
zamrznuto, kuhano, sušeno (grašak, mahune, špinat, crveni luk, krumpir, mrkva)	21.803.138		169.791.047		5.343
Ukupno	104.879.016		414.609.166		10.064

Uvoz povrća u Republici Hrvatskoj u 2011. godini

Vrsta povrća	Uvezeno kg	Prosječna cijena u kn/kg	Vrijednost u kn	Prinos kg/hektaru	Površina u hektarima
Salata	4.355.998	5,95	25.918.188	10.730	
Krumpir	22.871.157	1,24	28.360.235	27.300	838
Rajčica	9.819.721	5,04	49.491.395	25.250	393
Krastavci	5.890.665	3,11	18.319.968	27.680	213
Crveni luk	15.327.552	1,79	27.436.318	12.240	1.252
Češnjak (bijeli luk)	2.039.930	9,86	20.113.710	5.230	390
Poriluk	212.302	4,00	849.208	23.050	10
Cvjetača i brokula	2.551.034	4,85	12.372.515	14.580	175
Kelj	335.351	3,75	1.257.566	7.280	46
Kupus	2.805.943	1,38	3.872.201	40.500	70
Mrkva	7.465.577	2,76	20.604.993	12.440	600
Celer	881.440	2,93	2.582.619	14.880	59
Cikla	401.226	2,93	1.175.592	15.600	26
Grašak	3.625	3,28	11.890	10.100	1
Grah	34.517	7,58	261.638	7.820	5
Mahune	72.986	7,58	553.234	7.820	10
Patliđan	633.825	4,38	2.776.154	32.400	20
Paprika	5.587.209	5,11	28.550.638	23.230	241
Špinat	198.858	4,38	870.990	12.960	16
Blitva	266.412	4,38	1.166.885	8.100	33
Komorač	166.545	9,39	1.563.858	16.200	10

zamrznuto, kuhano, sušeno (grašak, mahune, špinat, crveni luk, krumpir, mrkva)	22.330.040	180.919.351	5.764
Ukupno	104.251.913	429.029.146	10.578

Uvoz voća i grožđa u Republici Hrvatskoj u 2010. godini

Vrsta voća	Uvezeno kg	Prosječna cijena u kn/kg	Vrijednost u kn	Prinos kg/hektaru	Površina u hektarima
Jabuke	8.839.347	2,44	21.568.006	40.000	
Kruške	5.430.302	4,6	24.979.389	20.000	272
Marelice	1.678.192	11,46	19.232.080	12.000	140
Višnje	975.111	6,08	5.928.674	15.000	65
Trešnje	326.705	13,49	4.407.250	16.000	20
Nektarine	4.245.871	5,52	23.437.207	20.000	212
Breskve	3.133.067	5,52	17.294.529	20.000	157
Šljive	493.064	2,78	1.370.717	20.000	25
Jagode	971.259	7,78	7.556.359	24.200	40
Maline	120.697	5,00	603.484	12.000	10
Kupine	59.736	5,00	298.680	15.000	4
Lješnjaci	737.138	8,00	5.897.104	2.000	369
Grožđe	9.248.153	5,46	50.494.915	8.400	1.100
zamrznuto, kuhano, sušeno (višnje, jagode, maline, šljive, jabuke, marelice)	4.277.881		43.721.611		489
Ukupno	40.536.523		226.790.005		3124

Uvoz voća i grožđa u Republici Hrvatskoj u 2011. godini

Vrsta voća	Uvezeno kg	Prosječna cijena u kn/kg	Vrijednost u kn	Prinos kg/hektaru	Površina u hektarima
Jabuke	10.888.958	2,44	26.569.057	40.000	
Kruške	6.090.890	4,6	28.018.094	20.000	305
Marelice	1.570.742	11,46	18.000.703	12.000	131
Višnje	1.262.996	6,08	7.679.015	15.000	84
Trešnje	167.162	13,49	2.255.015	16.000	11
Nektarine	4.538.162	5,52	25.050.654	20.000	227
Breskve	3.051.426	5,52	16.843.871	20.000	153
Šljive	1.673.275	2,78	4.651.705	20.000	84
Jagode	958.803	7,78	7.459.487	24.200	40
Maline	5.595	5,00	27.975	12.000	1
Kupine	3.559	5,00	17.795	15.000	1
Lješnjaci	787.368	8,00	6.298.944	2.000	394
Grožđe	9.787.146	5,46	53.437.915	8.400	1.165
zamrznuto, kuhano, sušeno (višnje, jagode, maline, šljive, jabuke, marelice)	4.892.222		60.107.081		502
Ukupno	45.678.304		256.417.311		3370